

قسانلى بنؤوشه

يازار: على صمدلى

كؤچورن: محمد كاتب نظام آبادى

<http://www.kitablar.com/>

سولماز بو گئجه كي كيمي قورخونج يوخو گورمه ميشدي. هميشه اوزونه گولومسه ين، اونو خوش سوزلرله دينديرن سيرانوش خالا يوخودا آجينه صيفتينده اونو بوغوردو. سورئن دايينين آلينده توتدوغو ايتي قيلينجندان داملا - داملا قان سوزولوردو.

بو قان اونون اوست - باشينا و آن چوخ دا گوزلرينه چيلنميشدي. آلينده قان سوزولن قيلينج اولان سورئن دايينين گوزلري قان سوزولن قيلينجندان چوخ - چوخ قورخونج گورونوردو. اونلارين قيزلاري اولان سوسن و روزانين آللري، آتكلري داشلا دولو ايدي. هاميسيني دا سيرانوش خالانين آلينده بوغولان سولمازين باشينا ياغديرماغا حاضير ايديلر.

بوتون بو دهشتلرين هاميسينا دؤزمك اولاردي، تكجه سولمازين سسي چيخيب، «آنا!» - دئيه چاغيرا بيلسيدي. ياخشي كي، قيزجيغاز يوخودان تئز آييلدي. يوخسا، اورگي پارتلاياجاك ايدي. گوزونو آچاندا اوزونو قان - تر ايچينده گوردو. بو عذاب و ايشكنجه نين يوخو اولدوغونا سئويندي، هئچ كيمي سسله مه دي. بيليردي كي، سحرلر آتا - آناسي اونو يوخودا قويوب ايشه گئديرلر. ياتاغيندان قالخماق ايسته دي، آنجاك قالخا بيلمه دي. ائله بيل اوستونه داش قلاميشديلار. آجي آغريدان آل - قولونو ترپ ده بيلميردي. هاندان - هانا اوزونو آله آليب ياتاقدان قالخدي.

گونش چوخدان چيخميشدي. هاوادا يازين نفسي دويولوردو. ائشيك ده سئره لرين جيويلتيسيندن قولاق توتولوردو. ائشيكه چيخيدي كي، آل اوزونو يوووب، تويوقلارينا دن سپسين. آليني ائيوانين قيراغيندا كي لولكلي پارچا آپاراندا گوردو كي، بوم - بوش دور. آخي آناسي سحرلر اونو دولدورورب قويور كي، قيزي آل اوزونو يوسون. گوردو كي، يئر ياشدي، كيمسه اونون سويونو يئر بوشالديب. پارچي دولدورماق اوچون حيطه دوشنده گوردو كي، آتاسينين دونن اكدیگي قيزيل گول كوللاريني كيمسه سينديرپ، آزيب. آل اوزونو يويوب آباردان بير سيني دن گؤتوروب تويوقلاري دودوله دي. تويوقلار گلدي. آنجاك لاري خوروزلا پاپقلي فره گوزونه ديمه دي. آختاردي - آختاردي، تاپا بيلمه دي.

چاي - چورگيني يئدي كوچه يه چيخدي. سوسن گيلين دوققازينا ياناشي. سوسنله روزا، ايكي باجي حيطه اويينا بيرديلار.

- سوسن، آي سوسن!

- سوسن، آي سوسن!

سولمازين بش آدديمليغيندا اولان نه سوسن، نه روزا اونا هاي وئرمه ديلر. سولماز حيطه كئچدي، اونلارا ياناشدي.

- آخچي، بيزيم لاري خوروزلا پاپقلي فره حيطه گلمه ييب؟

قيزلارين هئچ بيريندن سس چيخمادي. اوزلريني يانا چئويرپ آغيزلاريني بوزدولر. سولماز گوردوگونه اينانمادي. گوردوگو دهشتلي يوخونو خاطيرلادي. اونا ائله گلدي كي، بو ساعات قيزلارين آناسي چيخيب او

اجينه بارماقلاري ايله اونو بوغاجاق، اوندان تاماميله اوز دۇندرن سوسن و روزا باشينا داش ياغدیراجاقلار. قیز قورخوب گئري دۇندو. باغي – باغچاني گزيب لاري خوروز و پاپاقلې فرّه ني آختارا – آختارا، تاپا بيلمه دي. سون زامانلار تويوقلارين ايتمه سي بيرينجي دفعه دئييلدي....

سولماز نه تويوقلارين ايتمه سيني، نه پارچين سويونون کيمسه طرفيندن داغيلماسينا، نه گول كوللارينين سينديريلماسينا، نه اونونلا هميشه بير يترده اوينايان قونشو قيزلارين اونون چيغيريشينا سس وئرمه مه لرينه، نه ده گوردوگو او قورخونج يوخولارا اينانا بيلميردي..

گون باتدي، آتا – آناسي ايشدن قايتدي. قيز تويوقلارين ايتمه سيني آتا – آناسينا، گوردوگو قورخونج يوخوسونو ايسه آناسينا سؤيله دي. اونا ائله گلدي كي، تويوقلارين ايتمه سينه آناسي اوندان چوخ ناراحات اولدو. اونا ائله گلدي كي، سؤيله ديگي بو قورخونج يوخودان آناسي اوندان دا چوخ قورخدو. آنجاق نه دنسه هئچ بيرى دينيب – دانيشمادي.

بالاجا سولماز بونا چوخ تعجب ائديردي. سون گونلر نه سيرانوش خالا اونلارا گليردي، نه ده آناسي اونلارا گئديردي. حتي بير گون گوزو ايله گوردو كي، سورئله اوز – اوزه گلن آتاسي سالاملاشمادان اوندان يان توتوب كئچدي.

قيز يئني سحري گون اؤز عادتينجه يوخودان دوردو، آل – اوزونو يودو، تويوقلاري سسله ييب دن سپدي. سونرا دارىخېب كوچه يه كئچدي. اؤز عادتينجه بير ده گوردو كي، سوسن گيلين حيطينده دير. آرالاريندا هئچ نه اولماميش كيمي اوزونو اونا توتاراق :

– آخچي، آي آخچي، گئدك دره يه بنؤوشه ييغماغا – دئدي.

– آخچي، آي آخچي ...

سوسندن سس چيخمادي. او سولمازا ديليني چيخارداراق، قاجيب باجيسي روزانين يانينا گئتدي. سولماز كور – پئشمان اونلارين حيطيندن چيخدي. يازيق قيز بيلميردي كيمينله اويناسين، هارا گئتسين. اوزو آشاغي يوللاندي، گليب دره يه يئتيشدي. كول ديبيندن يئنيجه آچيليب – بويلانان بنؤوشه لري گوروب سئويندي. بنؤوشه لر بوينونو بوكه رك ائله بيل بو كيچيك قيزين يولونو گؤزله بيرديلر.

سولماز آليني اوزالديب كول ديبيندن بير بنؤوشه اوزدو. او اووجوندان بو اووجونا قوياراق، بو اينجه چيچگي دويونجا تاماشا ائله دي. سونرا دا دسته باغلاماق اوچون اونلاري درمگه باشلادي. نه آز، نه چوخ، ايكي دسته باغلادي.

– بيرى آتامين، بيرى ده آنامين – دئدي.

سولماز گئري دۇنن ده ائله بيل سوسنله روزا پوسقودا داينميشديلار. دوققازلاريندا قيزين قاباغيني

كسديلر. بنؤوشه دسته لرينين ايكيسيني ده اونون آليندن آليب، اوزونو ده دؤيدولر.

سولماز آغلایا – آغلایا ائوه دۇندو. همين گوندن سولمازين قارا گونلري باشلادي. قورخوسوندان گولونون

آلینماسینی، دۇبولمە سینی آتا – آناسینا دئمه دي. او بیلیردي كي، بو کنده ائرمیلر اولاردان چوخدو. او بیلیردي كي، قوهوم – اقربالاري بو دوغما کندی چوخدان ترك ائتمیشدیلر. او بیلیردي كي، بو حد ده قورخولارا دۇزمه ییب بیر گون اولار دا بو دوغما اوجاقلارینی ترك ائتمه لی اولاجاقلار. سولماز ایندی نه گئجه عیفریته صیفتینده اونو بوغان سیرانوش خالادان، نه ده قیلینجیندان قان دامان سورئن داییدان اینجیمیردي. هئچ روزادان دا بیر او قدر اینجیمیردي. اونا درد اولان سوسنین دۇنوکلوگو ایدی. آخی سوسن هر یاز گلنده اۇزو اونو سسله ییب دره یه بنؤوشه ییغماغا گئدردي. آخی، سوسن دردیگی بنؤوشه لردن باغلادیگی دسته نین بیرینجیسینی سولماز وئردی. آخی اولار ایکیسی ده بو پاییز بیرلیکده مکتبه گئده جکدیلر. آخی آناسی سولماز تیکدیگی گوللو ایپک دوندان بیرینی ده سوسنه تیکمیشدی. آخی، اولار طؤوله تیکنده ایمه جیلیکله آن چوخ جان یانديران سورئن دایی اولموشدو. سولماز بو سواللارین بورولغانیندا بوغولوب قالیر، بیر یانا چیخا بیلمه ییردي. بو دهشتلی سواللارین بورولغانلاریندا باتیب بوغولان تکجه سولماز دئییل دي، هم ده اونون آتا – آناسی ایدی. سولماز نئچه گون ایدی تکلیگه دۇزوردو. آنجاق بو سحر صبری لاپ توکندی. آیاقلارینی سورویه – سورویه سوسن گیلە گئتدی. سوسن حیطده تک اویناییردي. بیر آیاق – بیر آیاق گئدیپ اونا یاناشدی و اۇزونو توپلایب :

– آی آخچی، من سنه نه پیسلیک ائله میشم؟ – دئدی.

سوسن اوزونو یانا چئویریب، سولماز اوندان آل چکمه دي. سوالینی بیر ده تیکرار ائتدی. نهایت، سوسن دیللندی:

– سن تورک سن – دئدی.

– سیز بیزیم دوشمنیمیزسیز. آنام دئیر كي، سنینله اویناماییم.

سولماز باخدی – باخدی، بو قیزین سۇزلیندن هئچ نه آنلامادی. نه تورک سۇزونو، نه ده دوشمن سۇزونو.

یئنە کور – پئشمان ائولرینه دۇندو. آخشام آتاسی ایشدن گلنده اونون بوینونا سریلیب سوروشدو :

– آتا، دوشمن نه دیر؟

آتاسی بیر قدر قورخدو، بیلمه دي قیزینا نه جاواب وئرسین.

– قیزیم، بو سۇزو کیمدن ائشیتیمسن؟

– سوسن دن. او دئدی كي، بیز دوشمنیک.

– قیزیم دوشمن اولاردی، بیز دوستوق.

– بس تورک کیمدیر؟

– تورک بیزیک، قیزیم.

– بس بیز آذربایجانلی دئییلیک؟

– قىزىم، آذربايجان بىزىم توپراغىمىزىن آدى دىر بونا گۆره بىزه آذربايجان توركو دئىيرلر. بۇيۇگنده بونلارنى هامىسىنى بىلە جكسن.

آتا بو سۆزلرى دئدىكجه قهر اونو بوغوردو. گۆزلرى ياشلا دولوب – بوشاليردى. بو زامان ائله كىمسە چىرىن اوستوندن، گۆزونون قاباغىندا حىطه بىر ورق يازىلى كاغىذ آتدى. آتا جلد كاغىذى گۆتوروب اوخودو. «سىز توركلره كندى بوشاتماق اوچون اوچ گون واخت وئىلير. گئتمه سىز، بختىنىزدن كوسون!» آتاني ائله بىل ايلدىرىم ووردو. بوتون ائو – ائشيك، حىط – باجا باشىنا فىرلاندى. همىن مكتوبدان سونرا آتا – آنا، بالا ائودن چىخماليدىلار. گئجه نى – گونوزه قاتىب بىر – يىغىش ائله دىلر.

وئىلن وعده سحرى گون تامام اولوردو. اونلار بو آخشام قارنلىق دوشن كىمى داغلا، داشلا آشاغى قاجمالي ايدىلر، هر اوچو پار – پالتارلارنى اوست – اوسته گئىنمىشىدىلر. آتا – آنا هرە سى ايكى چانتا، ايكى باغلاما دوزلتمىشىدى. تويوقلارنى هيندن، ايتلرى زنجىردن آچىب بوراخماق قاليردى.

آتا ائله بىل اؤز ايله اكيب – يئتىشىدىردىگى آغاجلارلا ويداعلاشىردى. آنا گۆزو ياشلى حالدا آستانادان باياتى دئىب خانىمانى ايله ويداعلاشىردى. سولماز ايسه گۆزه دىمىردى.

غافىلدان اونلارنى ائولرىنىن اوستوندن گولله لر آچىلماغا باشلادى. آتادا، آنادا اؤزلرىنى ايتىردى. آتش چوخالدى، گولله ياغىش كىمى ياغماغا باشلادى. آتا – آنا دونن دن حاضىرلايدىغى چانتالارنى گۆتورمگه، ايتلرىنى زنجىردن، تويوقلارنى هيندن بئله آچىب بوراخماغا ماجال تاپمادىلار. تالاش ايچىنده آختاردىلار. قىز ائله بىل يوخا چىخمىش ايدى. آتيلان آتشلر ايسه اونلارا آمان وئىمىردى. باغىن آياغىنا دوغرو، قره بويو قاجماغا باشلادىلار. چوخ اوزاقلانغان سونرا بىر تپه نىن اوستونه چىخىب ائولرىنه طرف بوياندىلار.

گۆزلرىنه اينانمادىلار. ائولرى اود – آلوو ايچرىسىنده آلىشىب يانىردى. آتا درىندن آه چكدى :
– آي نامرد سورئن – دئدى.

– بو سنىن ايشىن ايدى. يقىن اوشاغى دا اؤلدوره جكلر.

آرتىق اونلارنى آياقلارى يئر توتموردو. قونشو كندلردن ده دره بويو قاجىب آشاغىيا تۆكولوردولر. آتا نه قدر تآكىد ائدىردىسه،

آنانىن بئلى بوكولو حالدا اوتوردوغو يئردن ترپ ده بىلمىردى.

– هئچ هارا گئدن دئىيلم. بالاملا بوردا اؤله جگم.

– گئجه نى بو سويوغون سازاغىن ايچىنده دىرى گۆزلو آچدىلار. قورخودان سىلرىنى چىخارىب دويونجا آغلایا دا بىلمه يىردىلر. كندىن ايتلرى سحره كىمى اولاشىردى.

–

دان يئرى سۆكولنده آتا آنانى زورلا راضى سالىب اوشاغىن دالىنجا يوللاندى. آيىن آيدىنلىغى اولدوغوندان سحر تورانلىغى آيدىن گۆرونوردو. آتا باغلارنىن قاباغىندا دايانىب ائولرىنىن، طؤوله لرىنىن سون

توستولرينه تاماشا ائتدي. جسارت ائديب ائولرينه ياخين دوشه بيلمه دي. قيزي سولمازين ساغ قالماسينا بوتون اومودو تامام كسيلدي. كسه جيغيرلا گئري دؤنن ده آرتيق سحر آچيلميشدي. كول ديبيندن يئنيجه آچيلميش بنؤوشه لر بويلانيردي. آتا گؤزو ياشلي قيزيني خاطيرلادي. آخي سولماز هر ياز گلنده بو اينجه بنؤوشه لردن دسته باغلاييب اونا باغيشلاياردى.

-

آتا يول گؤزله ين آنايا نه جاواب وئره جگيني بيلميردي. و اونو يئرinden قالديريپ، قاچانلار دسته سينه نئجه قوشاجاغيني بيلميردي. فيكير - خيال ايچينده، قارشيسيندا كي كولون ديبينده بير قارالتي گوردو. ياخين گلدي. بو قيز اوشاغينين جسدي ايدي. شاختادان قاراليپ بوزارميش بو جسد اونون جيگر پاراسي اولان سولماز ايدي. قيز آل قانين ايچينده ايدي. كؤكسونده نئچه - نئچه گولله ياراسي وار ايدي. سيخيلميش اووچوندا ايسه قانلي بنؤوشه چيچكلري ! آتا گؤز لرينه اينانمادي. جسدي پالتاريندان تانيسادا، قالديريپ اوزونه باخدي. ديزلري قاتلاندي، يئره اوتوردو. بالاسينين اوزونه حئيرتله باخدي. سولمازين بارماقلارين آراسيندان قانلي بنؤوشهلري گؤتوروب وار سسيله هايقيрмаق، بو وحشيليگي، بو عدالتسيزليگي بوتون دونيايا جار چكمك ايسته دي. آنجاق باجارمادي. قيزينين قوللاريني اوستونه قالديريپ، شاختادان دونوب بوزارميش اوزوندن اؤپدو. سونرا آناني قويوب گلديگي سمته يوللاندي.